

Боротьба за визнання Шухевича та Бандери

Екс-президент, лідер партії «Наша Україна» Віктор Ющенко у Верховному Суді оскаржив рішення Вищого адміністративного суду про незаконність його президентських указів про присвоєння головнокомандувачу УПА Роману Шухевичу та провіднику ОУН Степану Бандері звання «Герой України». Ющенко просить Верховний Суд скасувати рішення ВАСУ і відправити ці справи на повторний розгляд до суду нижчої інстанції. Позов представник екс-президента направив до ВСУ 31 серпня.

2 серпня ВАСУ залишив у силі постанову Донецького апеляційного адміністративного суду від 21 квітня 2010 року про незаконність Указу Президента України «Про присвоєння Роману Шухевичу звання Герой України» (від 12 жовтня 2007 року №965/2007). Також ВАСУ залишив у силі ухвалу Донецького окружного адміністративного суду від 2 квітня 2010 року та ухвалу Донецького апеляційного адміністративного суду від 23 червня 2010 року про визнання незаконним і скасування Указу Президента України №46/2010 від 20 січня 2010 року «Про присвоєння Степанові Бандері звання Герой України».

Головним аргументом скажників було те, що Шухевич і Бандера не були громадянами України, як це сказано у положенні про державні нагороди. Однак звання Героя раніше присвоювалося також пожежникам, які у перші хвилини гасили вогонь на Чорнобильській АЕС у 1986 і невдовзі померли, президентові Карпатської України Августину Волошину (помер у 1945), поетові Василю Стусу (помер 1985) чи «берлінському прапорonoсцю» Олексію Бересту (помер у 1970), які також не були громадянами сучасної України. В той же час звання героя отримують суперечливі особи на зразок олігарха Валентина Ландика, різні начальники донецьких шахт або нікому не відомі особи, на зразок Білаша, який пише примітивні оди Януковичу.

уніан, пор

Світове українство збиралося у Києві

Репортаж нашого делегата – стр. 5

■ Хроніка громади:

Свято Незалежності на берегах Влтави; вшанування могил та пам'яток; чеська фотовиставка про Україну у ДНМ; нацменшини у школі поліції в Голешові; Тереза Хланьова у «Літерарках» розповідає про сучасну Україну.

■ Дзеркало панорами:

репортаж зі зборів світового українства у Києві

■ Незалежність:

молода українка з недержавної організації виступила перед послами Чехії у світі; Тимошенко в тюрмі понад місяць; Росія вимагає український

газопровід і шантажує Митним союзом; протести автомобілістів та студентів; вибух в Ужгороді.

■ Четверта хвиля:

чехи вимагатимуть в іноземців знати чеську мову; зарплата «нелегалів» стане обов'язковою; чеські комер-

ційні медичні страхові компанії не хочуть позбутися клієнтів-іноземців.

■ Калейдоскоп:

Олесь Янчук та фільм «Залізна Сотня»

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Згідно з діючим законодавством «Про перебування іноземців в Чеській Республіці»

Тепер можна укласти на вибраних відділеннях
«Чеської пошти»

www.pvzp.cz/ru

 Česká pošta

«Мандариновий рай» на березі Влтави

Нетрадиційно і неформально до відзначення роковин незалежності України підійшла г. о. Українська Європейська Перспектива. Вона організувала свято прямо під відкритим небом на березі Влтави – на пляжі «Жлуте Лазне» у спекотний день 24 серпня. Феєричне дійство зібрало більше тисячі етнічних українців та їхніх чеських друзів. Вхід на акцію «Україна в наших серцях» був безкоштовним. Не лише виступаючи, а й чимало гостей, мали на собі вишиванки. Вже біля 18-ї години тут зібралися представники різних громадських організацій, благодійних фондів, навчальних закладів та різних інституцій. На свято завітало чимало молоді, яку не так часто видно на інших українських заходах. Все це нагадувало, швидше, атмосферу модерного ківського етнофестивалу і навіть зацікавлювало випадкових чеських відвідувачів пляжу. Спочатку гостей частували українськими стравами – червоним борщем з пампушками, варениками, салом і, звісно, невеликими чарками горілки з перцем. Господарем столу був красень-коровай з українською символікою. Тривала й виставка-продаж українських вишиванок та розіграш благодійної лотереї (томболи). Серед лотів розігрувалися книжки про Україну, її героїв, посібники з народного рукоділля, гарно ілюстровані альбо-

ми з краєвидами України, Чехії, Європи. Але головним сюрпризом були виступи українського фольклорного колективу «Джерело» та гостей із України – гурту «Мандариновий рай», який відомий, зокрема, своїми хітами «Літатиму» та «Я у наркотичному кіні». Саме останню баладу гурт був змушений грати кілька разів «на біс» після бурхливих оплесків. Мальовничі краєвиди, історичні пам'ятки, відомі постаті пролинали у слайд-шоу «Україна Європі». Святкування тривало далеко за північ дискотекою з DJ Tony Angelo, який крутив різні популярні українські пісні – «Червону Руту», «Одна калина за вікном» тощо, а також «вклинював» радянсько-російські «вещі» на зразок «Комарово». На завершення над Влтавою пролунав феєрверк та салют. Святковий захід відбувся суперечок, політики та чварів, і лише нічна злива трохи перешкодила гостям роз'їжджатися додому. УЄП висловило подяку в організації акції Українському професійному союзу у ЧР, Українській ініціативі в Чеській республіці, Чеській асоціації українців, громадським організаціям «Укргазета», «Берегиня», «Джерело», «Родина», школі «Ерудит».

усп, пор

Співає Дмитро Червоний, подобалося і дітям, і старшим.

Гопак на етно-дискотеці

Письменник у наповненій філармонії

Тереза Хланьова, відома у Чехії україністка, яка викладає нашу літературу на філософському факультеті

Карлового університету у Празі, розповіла в інтерв'ю Міланові Сиручку в «Літературній газеті» 1 вересня для чеського читача про сучасні процеси в українському красному письменстві. Розмова була присвячена, звичайно, 20-й річниці Незалежності. «Література вільніше почала розвиватися у другій половині 80-х років, якщо не враховувати самвидаву та «творчості в шухляду», – розповідає Хланьова. – У 90-х роках в Україну прийшла зовсім не відома еміграційна література, наприклад, празька поетична міжвоєнна школа... Після помаранчевої

революції намагалися задокументувати – і у кінематографії – те, що саме відбувалося. Вирішувався стосунок до Європи, її традицій... Цікавою є книга Олександра Ірванця «Рівне/Ровно (Стіна)». Автор ділить місто на дві половини – європейське Рівне та Ровно із рецидивом радянського суспільства. Це така антиутопія, і автор так описує українців, які мають ось так розділений світ і у своїх головах». Пані Хланьовій важко відповісти, як можна загалом характеризувати українську літературу. «Для мене, як чешки, яка в Україні не народилася ані там не проживала, дивно, що українці дотепер вирішують свою ідентичність – мовну, національну... У нашій (тобто чеській – авт.) ця проблема давно вирішена... А українці обговорюють це навіть у порнографічній прозі, що дуже цікаво. Література там

живе не лише в книжках – дуже багато людей приходять на авторські читання і у державну філармонію, хоча читачів там не так багато».

В розмові також йдеться про те, як письменникам не байдужа політична ситуація, як їх навіть зараз переслідують (напр., Матіос, Ульяновко). Україністка порівнює українську і чеську літературу: «У нас би на основі подібних текстів не виникло б скандалів», розповідає і про переклади, не лише Ріти Кіндлерової, а й Томаша Вашута, Луції Ржегоржікової з Брна, молодих празьких перекладачів. «Хоча українську мову вивчає досить мало студентів, але вони мають великий інтерес».

пор

Фотовиставка Зденка Навратіла, танці «Родини»

Свято незалежності відзначалося й у Домі національних меншин на Воцеловій вулиці в Празі. За доволі численної участі відвідувачів тут відкрилася виставка світлин чеського фотографа Зденка Навратіла. Зденек побував в Україні у дитинстві – у 90-х роках минулого століття – на скаутському таборі в Закарпатті, тому наша країна йому запам'яталася щирою й відкритою. Нині він працює у відомій комп'ютерній фірмі, однак прагне реалізувати себе й у мистецькому плані. За кілька візитів в Україну він зробив чимало фотографій. Деякі по-

казував на виставках у рідному Всетіні, а у Празі вирішив представити громаді, у співпраці із УІЧР та часописом «Пороги» влаштувавши цю фотовиставку. Тут – знімки природи, архітектури, людей в Україні, зроблені у Закарпатській, Львівській, Київській областях у різні пори року. На вернісажі виступив із кількома добрими словами посол України в ЧР Іван Грицак, а також сам автор. Музичний супровід забезпечили музиканти та співачки із «Джерела», а також незмінний гурт «Ігніс». Окрім українців, на виставку завітали студенти із

Чехії та різних країн, які навчаються школі міграції MOM і саме проводили тут заняття. Всі відвідувачі мали змогу спробувати класичний червоний український борщ.

До дня Незалежності більш класичним, але не менш відвідуваним та веселим став захід «Родини» у Масариковій школі на Ортоновій площі у празьких Голешовицях, який відбувався у неділю, 28 серпня. Тут виступили власне учасники колективу, а також гості з України.

пор

Українці служитимуть у поліції

Нарешті більш-менш успішним став проєкт Міністерства внутрішніх справ ЧР з набору національних меншин у ряди поліції. За парти школи поліції у Голешові засіло 12 студентів нечеської національності. Загалом у школі навчається 52 особи 15-ти різних національностей: в'єтнамці, українці, роми, албанці, анголіїці, болгары, грузини, хорвати, монголи, греки, казахи, киргизи, кубинці, поляки та словаки. «За ці три роки проєкту не було жодної проблеми. Для них є велика мотивація – супроти чеських дітей – яким школу, наприклад, обирали батьки. Ці діти (з нацменшин) хочуть закінчити цю школу і бути поліцейським.

Найбільше тут в'єтнамців та людей із колишнього СРСР», – заявив директор школи Ян Дворжак. Декотрі студенти прямо кажуть, що хочуть працювати у поліції у справах іноземців і «допомагати як чехам, так і своїм».

Бути прийнятим у школу поліції у Голешові, яка у країні є єдиною свого типу, дуже важко. Поліцейські розшукують можливих талановитих студентів по всій країні. Щороку до школи намагається вступити понад 500 абітурієнтів, але на перший курс приймається лише 90 студентів.

чтк

Незалежність із Тарасом

Двадцять річниця Незалежності України відзначалася досить масштабно. Багато віруючих українців помолилося 24 серпня за краще майбутнє Батьківщини під час служби Божої у греко-католицькому храмі Святого Климента. Представники

посольства України на чолі із керівником дипломатичної місії Іваном Грицаком, а також представники української громади в ЧР поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові в празькому районі Сміхов, та до символічної могили «Мати-Україна» на Ольшанському цвинтарі. Біля Шевченка провели й молебень до Матері Божої, молилися за Україну та її незалежність. Від імені Посольства України вінки та квіти були також покладені до меморіальних дощок

Михайлові Грушевському та Івану Франку, братських могил українців, похованих у містах Пардубіце, Подебради, Ліберець, Яблонне в Под'єштеді, до меморіального комплексу на місці колишнього гітлерівського концтабору у Яблонці на Нісою. У церемонії біля пам'ятника Шевченкові взяли участь представники української громади, а також Міністерства закордонних справ Чеської Республіки.

Вл. інф.

Виправлення
У номері 13-14 нашого журналу за 25 липня цього року, у рубриці «Празьке дзеркало», статті «Неіснуючий конфлікт» на сторінці 6, у другому абзаці третьої колонки виникла прикра помилка: назву організації слід читати як «Українська Європейська перспектива». Помилка виникла ненавмисне – під час написання тексту через систему автоматичних виправлень текстового редактора Word, яка виправила неточно. Однак помилка залишилася непоміченою під час коректури. Читачам і всім, кого вона торкнулася, принеслимо свої вибачення.

Незалежність у радянській атмосфері

Чеська делегатка ділиться враженнями

про збори діаспори в Києві

Текст: Ольга МАНДОВА

Всесвітній форум українців відбувався від 19 до 21 серпня цього року у моєму улюбленому місті Києві. Вступну промову мав Київський православний патріарх Філарет у день великого релігійного свята – Спася.

Планованого виступу президента Януковича ніхто не дочекався. Прочитали хіба його привітального листа, та й то це супроводжувалося вираженням крайнього невдоволення. Всі інші виступи – Павличка, Хортяні, Чолія та інших – були дуже критичними. Так вони реагували на останні дії української влади (її обіцянки) щодо українців, які проживають за кордоном. З подіуму звучала гарна українська літературна мова, але в залі я чула навколо себе всюди російську, і часто бачила доволі безрозсудну поведінку. Я звикла слухати виступи, а не гучні коментарі або приватні телефонні дзвінки – звичайно, російською мовою.

Гоніння за календарями

Коли я вийшла у фойє їдальні попиту трохи води, побачила дивне явище: у коридорі було повно журналістів, які намагалися не лише взяти ексклюзивні інтерв'ю з важливими гостями, а й отримати якомога більше репрезентативних календарів на 2012 рік, призначених насамперед для делегатів. Але ті сиділи в залі і поняття не мали, що мають стати «фронтowymi бійцями за календар». У коридорі знову звучала в основному російська мова. Воду в опері я не знайшла, довелося купувати її у найближчій крамниці. Там продавщиця відповіла мені прекрасною українською. Правда, хмари збентеження зникли на вечірньому концерті...

У наступні дні в Українському домі окремі делегати мали п'ять хвилин на виступ. Ві-

тання з Праги у моєму виступі сприйняли з оплесками (очевидно, сприйняли це як вітання від Богдана Данилишина). Розповіла про резолюцію чеського парламенту, де Голодомор був визначений тільки сталінським злочиним, і вимогу громади визнати його геноцидом проти українського народу. Також згадала про відкриття Дому національних меншин, про підтримку посольства у відкритті меморіальної дошки Олені Телізі та пам'ятника Т. Шевченку у Празі. Наголошувала, що культурним заходам, виданням часописів сприяє Міністерство культури ЧР та мерія Праги. Звертала увагу, що в ЧР був створений культурний центр, але він не має свого будинку, не існує також бібліотеки та музею, як це було перед Другою Світовою війною. Повідомила, що у Празі діють дві українські платні школи: зі щоденним навчанням – 130 школярів, та суботня школа – 30 школярів. «Школи, які працюють за програмою українського Міністерства освіти, чеське Міністерство фінансувати не може, – казала я. – Тому звертаємось до України з проханням дотаційної допомоги українським школам у Празі».

Також ми працювали в різних секціях, направили свої зауваження в підсумкову резолюцію. Вона вийшла різко критичною на порушення основних прав людини і принципів демократії. Була вимога негайної відставки міністра освіти Табачника, звільнення з-під арешту лідерів опозиції Тимошенко, Луценка та інших політичних ув'язнених. Останній день був присвячений виборам всесвітньої координаційної ради, яку очолив Михайло Ратушний.

Конгрес мав кращий рівень

Із форумом діаспори були пов'язані збори Світового конгресу українців 21–23 серпня у Києво-Могилянській академії. Тут у коридорах вже звучала переважно українська мова, круглі столи були різко критичними, але водночас конструктивними. Окрім експертів, які мали головні виступи на зборах СКУ (ректор УКМА Сергій Квіт, президент СКУ Євген Чолій і т. д.), розглядалися й оперативні та економічні питання. На збори СКУ були запрошені Ю. Тимошенко та Ю. Луценко, але їх не випустили з-за ґрат. Їхнє привітання зачитав президент Чолій. Атмосфера СКУ для мене було набагато приємніша і спокійніша, відчувалася чітка організація. Тут я теж наголошувала, що основна освіта за кордо-

ном мала б бути безкоштовною, вчителі – професіоналами, навчати українською, бо не розумію, чому діти на перервах спілкуються російською, хоча я, як чешка, українську вивчила з пісень. Казала й про церкви: про добру співпрацю із греко-католицькою церквою, але шкодувала, що у православній церкві не вистачає українських священиків.

Шкода, однак, що ніхто не організував екскурсію до музею Голодомору, не рекомендували нововідкрити виставку усередині Софіївського монастиря – «Шевченківський регіон історії раннього державотворення України», яка фіксує історію України з раннього середньовіччя до наших днів, і з урахуванням нових наукових досліджень та висновків.

24 серпня

День Незалежності відбувся в радянській атмосфері: на вулицях навколо Хрещатики стояли «Богдани» – автобуси з міліцією та спецназом. На Майдані звучала естрада радянського стилю, з колонок вона кричала так голосно, щоб не було чути невдоволених. Протестуючі були, утім, дуже приємними. До обіду з'їжджалися автомобілі і мотоцикли з прапорами до в'язниці, де утримують Юлію Тимошенко. Вони були скрізь, і це свідчило про чітку підтримку опозиції з боку людей. Але втрутилася поліція. Застосували силу щодо демонстрантів, які несли листа до президентського палацу. Поліція навіть застосувала сльозогінний газ. Я не могла бути скрізь, але була знову розчарована. Десять років тому я відчувала атмосферу радості, цього року – розчарування, відрази, скепсису, недовіри.

Та маю й позитивні враження. У «суржикоросійськомовному» Києві принципово розмовляла українською. Старше покоління відповідало мені російською, але молодше негайно переходило на українську, і моє серце обливалось кров'ю від радості. Україна має велике майбутнє, і як багато людей казали: ми пережили дев'яності роки, ці роки переживемо також, і відібрати незалежність вже ніколи нікому не вдасться!

Авторка є головою Об'єднання українців та прихильників України в Чеській Республіці (ОУПУ), делегаткою від ЧР

Санкції щодо Києва ефективними не будуть

Підготував: Олекса ЛІВІНСЬКИЙ

Українська експертка Ірина Солоненко зустрілася із послами Чехії у світі

Наприкінці вересня Прагу відвідала Ірина Солоненко – директор Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження» (фонду Сороса в Україні) та експерт з європейської інтеграції. Пані Ірина взяла участь в офіційному заході у чеському МЗС, а також мала зустріч з визначними громадськими організаціями. Очевидно, сам факт її візиту свідчить про те, що чеські урядовці серйозно переймаються «українським питанням», зокрема у контексті розвитку ініціативи ЄС Східного партнерства. У Міжнародному фонді «Відродження» пані Солоненко працює з 2004 року. До цього працювала у Інституті Схід-Захід, вивчала вплив розширення ЄС на відносини України з центральноєвропейськими сусідами. Протягом 2001 року пані Ірина була дописувачем новин та статей для Central Europe Review, має досвід роботи у проєктах USAID і CIDA. Закінчила Києво-Могилянську Академію та Центральноевропейський університет у Будапешті, була стипендіатом Британської ради та МЗС Великобританії в університеті Бірмінгему та Інституті європейської політики Берліну.
Вас запросили на офіційну зустріч до чеського МЗС. Що це була за зустріч?

Це була щорічна тижнева конференція послів Чеської Республіки, яка торкалася багатьох тем. Одна з панелей була присвячена Східному Партнерству – політики ЄС щодо шести східних сусідів, до яких

відноситься й Україна. Чехія, як країна, що головує у ЄС у першій половині 2009 року, приймала перший Самміт Східного Партнерства у травні 2009 року. Другий Самміт відбудеться цього року у вересні у Варшаві, оскільки Польща головує у ЄС. Чеських дипломатів цікавила точка зору представника однієї з країн Східного Партнерства щодо того, як ініціатива розвинулася протягом двох років. Україна є найбільшою країною серед шести інших, а також рухається попереду інших у сенсі інтеграції з ЄС, принаймні на рівні таких важливих політичних інструментів, як Угода про асоціацію та План дій з лібералізації візового режиму. Це пояснює інтерес до України, особливо на фоні регресу всередині країни щодо демократичних перетворень.

Про що Ви розповідали чеським дипломатам?

Я говорила про Угоду про асоціацію, переговори щодо якої Україна та ЄС мають намір завершити цього року і оголосити про це під час Самміту Україна-ЄС у грудні. Основною складовою Угоди є створення так званої «глибокої та всеохоплюючої» зони вільної торгівлі. Якщо коротко – це зона вільної торгівлі плюс окремі складові спільного ринку. Україна візьме зобов'язання адаптувати значну частину внутрішнього законодавства до вимог ЄС, прийняти європейські стандарти у багатьох сферах. Ця Угода, за умов її належного виконання, матиме «трансформаційний» вплив на Україну, надасть додаткові важелі впливу на державу Україна як Європейському Союзу, його суб'єктам господарювання, так і українським компаніям та організаціям громадянського суспільства через різноманітні механізми врегулювання спорів, а також через донесення до українських громадян інформації про те, що втратить українське суспільство у разі невиконання Угоди. Адаже прийняття екологічних і фітосанітарних стандартів ЄС, як один з прикладів, означатиме підвищення якості життя українських громадян.

Але нинішня влада в Україні, м'яко кажучи, демонструє відступ від європейських цінностей...

Дійсно, перед ЄС постає дилема щодо того, чи варто підписувати Угоду з країною, яка на практиці не поділяє цінностей ЄС. Є погляд, що не варто підписувати угоду, поки Україна не продемонструє повагу до європейських цінностей через припинення переслідування опозиції, а також належне проведення парламентських виборів у жовтні 2012 року. На мою думку, санкції у вигляді відкладення підписання Угоди не принесуть бажаних результатів, тоді як Угода, як вже згадувалося вище, надасть ЄС та українському суспільству більше важелів впливу на перетворення в Україні. У ЄС з'явиться важіль заохочення до демократичних норм на етапі ратифікації Угоди Європейським парламентом і парламентами усіх країн-членів ЄС. Якщо буде оголошено про завершення переговорів у грудні, її можна буде підписати в середині наступного року, після чого розпочнеться процес ратифікації, який, власне, співпаде у часі з парламентськими виборами. Я знаю, що цю точку зору поділяє більшість моїх колег з громадських організацій України.

Янукович і Азаров декларують, що виступають за євроінтеграцію України, водночас всередині країни їх критикують за доволі грубе згортання демократії, наступ на права людини тощо. Як розуміти таке «роздвоєння»?

Насправді роздвоєння між «євродеклараціями» та реальними реформами вже стало симптоматичним і мало місце за будь-якої влади. Саме тому за 20 років незалежності Україна досягла не так багато, як могла би за наявності політичної волі. Відсутність реформ завжди була вигідна значній частині політичної еліти, а європейська інтеграція слугує свого роду захистом від повного потрапляння у залежність від Росії. Результатом цього маємо політику балансування між деклараціями і реальними діями. Втім, зв'язки України з ЄС розширюються і поглиблюються

з року в рік, і я сподіваюся, що згодом вони витворять критичну масу людей та інституцій, які зможуть спонукати якісні зміни в Україні.

Росія тисне на Україну, намагаючись втримати її у «пострадянських рамках», вимагаючи у власність стратегічні трубопроводи, ваблячи у свій «митний союз», пропонуючи знижки на газ тощо. Це ж, по суті, суперечить європейській інтеграції України...

Я також на зустрічі згадувала про роль чи фактор Росії у відносинах між Україною та ЄС. Адже навесні цього року озвучувалася ймовірність приєднання України до Митного союзу Росії, Білорусії та Казахстану, що унеможливило би підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Втім, зрештою Україна зробила однозначний вибір на користь Угоди ЄС, що підтвердив Президент Янукович у своєму щорічному посланні до Верховної Ради у квітні цього року. Власне він запропонував співпрацю з Митним Союзом у форматі 3+1. А вже у травні Верховна Рада України прийняла постанову, в якій підтвердила пріоритетність Угоди про асоціацію. Також я згадала про План дій з лібералізації візового режиму, який був наданий Україні у листопаді 2010 року. З отриманням цього Плану дій, м'яч можливого безвізового режиму опинився на полі України. Лише якщо Україна виконає усі вимоги Плану дій, які стосуються безпеки документів (Україна повинна буде запровадити біометричні закордонні паспорти), міграційної політики, облаштування кордонів, співпраці з питань безпеки і правосуддя тощо можна буде говорити про прийняття політичного рішення з боку ЄС щодо відмови від віз для українців.

Чи були на зустрічі українські дипломати?

Ні, українських дипломатів не було. Але я не впевнена, чи формат зустрічі/конференції передбачав участь українських дипломатів, як і дипломатів з інших країн.

Які ще зустрічі були у Празі і про що там йшла переважно мова?

Також я зустрічалася з представниками чеських громадських організацій. Це – представники асоціації DEMAS, яка об'єднує 11 організацій, серед них – Асоціація міжнародних відносин (АМО), «Людина в скруті» (Člověk v tísni) тощо. Ми обговорили стан розвитку громадянського суспільства в Україні та можливості для співпраці чеських та українських громадських організацій. Зокрема, Міжнародний фонд «Відродження» спільно з Фондом Відкритого Суспільства у Чехії протягом 2009–11 років підтримали 16 двосторонніх проектів між чеськими та українськими громадськими організаціями. Такий досвід варто розширювати. Як мені зна-

ється, українським громадським організаціям може бути корисним досвід мережування (об'єднання у платформи та асоціації з метою консолідації зусиль) громадських організацій, а також залучення фінансової допомоги від громадян простою формою – через надсилання благодійних «есемесок» з мобільних телефонів (в Чехії їх називають DMS). В Україні бракує довіри між громадськими організаціями і громадянами. Відтак, розвиток практики благодійних внесків громадян для підтримки діяльності громадських організацій може бути першим кроком у формуванні такої довіри. Цікавим також є досвід співпраці чеських громадських організацій з громадськими платформами у Брюсселі з метою впливу на політику ЄС.

Незважаючи на те, що Ваш візит був дуже коротким, чим Вас вразила Чехія у порівнянні із Україною? Що найбільше впадає в око в Празі?

Особисто мене Прага завжди вражає легкістю і красою. Я думаю, що це справжня розкіш жити у такому красивому місті. Також впадає у вічі велика кількість туристів. Моя перша закордонна поїздка ще у 1995 році була саме до Праги разом з хором «Почайна» Києво-Могилянської Академії. Тоді ми провели у Празі цілий тиждень і мали кілька виступів. З того часу я мала можливість бувати у Празі більшою мірою на короткі візити для участі у конференціях.

Ірина Солоненко з України зустрілася з послами Чеської Республіки в світі

Росія хоче газопровід

Україна не розглядає питання об'єднання НАК «Нафтогаз України» і російського ВАТ «Газпром» заради знижки на газ. Про це заявив Президент України Віктор Янукович. На такому злитті наполягає Росія, разом із входженням України до Митного союзу Білорусі, Казахстану та Росії та віддачі українського транзитного газопроводу у розпорядження РФ. 2 вересня прем'єр-міністр України Микола Азаров повідомив, що після завершення реформування НАК «Нафтогаз України» і виведення із неї компанії, що займаються транзитом і видобутком газу, «Нафтогаз» буде ліквідований. Він вважає, що ліквідація компанії призведе до перегляду діючих газових контрактів із «Газпромом», які уряд вважає невивідними. Голова правління ВАТ «Газпром» Олексій Міллер це інтерпретував так, що НАК «Нафтогаз України» припинить своє існування після злиття з «Газпромом», після чого будуть переглянуті всі існуючі угоди щодо співпраці двох компаній.

уніан

Вибух в Ужгороді

Комісія з розслідування причин аварії на газопроводі Міністерства енергетики та вугільної промисловості вважає причиною вибуху газопроводу в Ужгороді неузгодженість проведення земляних робіт компанією «Свемон-Захід» з газопостачальною компанією «Закарпатгаз». Комісія виступає за подачу позову проти «Свемон-Захід» до суду. Міністр надзвичайних ситуацій Віктор Балоба заявив, що його відомство буде вживати всіх необхідних заходів, аби не допустити аварій у системі газопостачання. 29 серпня близько 17:00 в Ужгороді стався вибух газоповітряної суміші з подальшим горінням внаслідок пошкодження газопроводу. Унаслідок цього місто (48,408 тисяч абонентів) та ще 64 населені пункти району залишилися без газу, близько 5 тисяч ужгородців – без електро- і водопостачання. Троє осіб були госпіталізовані з опіками, один з них у вкрай важкому стані. За попередніми даними, причина вибуху газу – пошкодження газопроводу працівниками однієї з фірм під час несанкціонованих робіт на підземних електромережах. 30 серпня прокуратура Закарпатської області порушила кримінальну справу за фактом вибуху.

ун

Слабка Україна в Європі не потрібна Тимошенко в тюрмі понад місяць

Святкування 20-ї річниці незалежності України в Брюсселі проявило проблему помилкового позиціонування нашої країни на міжнародній арені, заявив президент Європейської Асоціації Українців Олексій Толкачов. Він зазначив, що приблизно «80-90% інформаційних повідомлень про Україну в західних ЗМІ носять підкреслено негативний характер».

«Україна сьогодні виглядає як слабка країна, країна-жертва, яка постійно скаржиться і просить допомоги. Європі такі суб'єкти не потрібні, їй вистачає і власних проблем. Саме такий негативний імідж, неправильне позиціонування визначає неготовність ЄС прийняти Україну. Європа потребує сильних держав. Вона буде поважати ті народи, які поважають самі себе і можуть самі собі допомогти», – підкреслив він. Імідж країни можна виправити кількома шляхами.

«Найкращий – на основі досягнень сьогодні. Їх, на жаль, не так уже й багато».

Особливо з урахуванням політичної ситуації... Можна формувати позитивний імідж авансом, рекламувати майбутні досягнення. Це сформує в Європі великі надії, пов'язані з Україною, але їх усім нам доведеться виправдати і відпрацювати тяжкою працею... Найнадійніший спосіб поліпшити імідж Україні вже сьогодні – зробити наголос на величній тисячолітній історії. Почати, зрештою, хвалитися не власними трагедіями, а величними звершеннями минулого».

уніан

Суддя Родіон Кіреєв відмовляє захисту Юлії Тимошенко у зміні запобіжного заходу. 5 вересня виповнився рівно місяць утримання Тимошенко у слідчому ізоляторі. Захисники экс-прем'єрки клопотали про її звільнення з ув'язнення загалом 16 разів – безрезультатно. Суддя відмовляється долучити до матеріалів справи більшість заявлених захистом документів.

До клопотання було додано міжнародний аудит фінансової діяльності «Нафтогазу» компанії «Ернст і Янг», копії договорів про передачу технічного газу між «Нафтогазом» та «Укртрансгазом», та лист колишнього міністра палива та енергетики Юрія Продана. Було надано копії рішень судів Росії, які, за словами Тимошенко, спростовують «бруд Генпрокуратури і спроби причепити якісь речі, пов'язані з якимсь незаконним рішенням на території Росії за 1996 рік».

Слухаючи захисників Тимошенко, суддя опускає очі. Хтось з залу вигукнув, що суддя спить. На це Кіреєв підняв особу, яка це сказала, і заявив, що вона порушує порядок. Раніше із залу суду брутально виштовхували народних депутатів, зокрема Андрія Шкіля. За судом впритул спостерігають західні дипломати та політики, багато хто з них закликає випустити Тимошенко із в'язниці. На її захист став і экс-президент Чехії Вацлав Гавел.

уп

Нова антитабачна кампанія

У День знань по Україні прокотилася хвиля акцій протесту під назвою «З Табачника реформ як з козла – молока» проти політики міністра освіти і науки, молоді та спорту Дмитра Табачника. У Києві учасники акції, організаторами якої виступили представники громадського руху «Відсіч», зібралися біля Адміністрації Президента, тримаючи плакати з написами: «Міняю міністра на нетбук», «Геть міністра – шлепера з освіти!», «Займіться зарплатами вчителів, а не псевдореформами» та ін. Представники «Відсічі» також привели на Банкову живого козла з табличкою на шиї «пан міністр». Козла годували капустою з відра, на якому було написано «рейтинг влади». За собою він тягнув цистерну з написом «Молоко» і переліком «псевдореформ». Замість молока в молоковозі була вода. Театралізованими прийомами організатори намагались показати, що «запроваджена Дмитром Табачником політика не пропонує жодних реформ, натомість веде до деградації української освіти і науки. Міністерство «прославилося» наступом на права студентів й навчальних закладів, намаганнями комерціалізувати освіту, зменшити вимоги до претендентів на вчене звання, суттєвим збільшенням корупції, сумнівними фінансовими оборудками, плагіаторськими «подвигами» його керівників, кричущою некомпетентністю та елементарним невмінням організувати роботу, через що, наприклад, неповна забезпеченість школярів підручниками вже стає нормою. Всі «реформи» звелись до закриття шкіл та викреслювання з історії України цілих сторінок».

уніан

еп

gd3 Vizitky, logotypy,
webové stránky
pro Vaši firmu
www.gd3.cz

Автомобілісти готуються до протестів

Громадська ініціатива «Автофронт», що об'єднує автомобілістів та автоперевізників України, оголосила про початок мобілізаційної кампанії до акції протесту проти підвищення акцизів на пальне з 1 вересня. Автомобілісти гостро критикують методи, які практикує влада з метою вирішення бюджетних проблем. Вони вказують на тотальну корумпованість влади і вважають, що ніхто з представників чиновницького апарату не зможе довести законність отримання «навіть 10% своїх реальних доходів».

«Як фізичні особи сплатити самі та примусьте сплатити інших податок на дохід у розмірі 17% від оціночної вартості вашого реального майна, а також єдиний соціальний внесок

у розмірі 40% від його вартості. Загальна сума складе десятки мільярдів доларів, яких вистачить країні і на подолання кризових явищ, і на проведення глибоких соціально-економічних перетворень. А про наші кишені забудьте», – підкреслюється у листі. З вересня в Україні очікується зростання роздрібних цін на пальне у зв'язку з підвищенням акцизного збору на нафтопродукти. Громадська ініціатива «Автофронт» була створена як єдина протестна платформа для відстоювання інтересів вітчизняної автоспільноти. На початку березня 2011 року до ініціативи приєдналися Профспілка таксистів України, Асоціація вантажоперевізників Києва та низка автоклубів.

еп

Держава тисне на іноземців: вивчайте чеську мову!

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Іспит з чеської мови, очевидно, буде обов'язковим для більшої кількості іноземців, ніж це було дотепер. Окрім претендентів на дозвіл постійного проживання в ЧР, за підручники доведеться сісти і заявникам на довготривалі візи з метою навчання та підприємницької діяльності. Таку ідею проштовхує у проєкт нового закону про перебування іноземців на території ЧР Міністерство внутрішніх справ ЧР.

Поки що невідомо, який тип екзамену і на якому рівні знання чеської мови вимагатимуться. «Такий захід краще мотивуватиме іноземців до інтеграції в чеське суспільство, а також обмежить можливості зловживання візами», – каже речниця МВС ЧР Петра Шнайдерова.

Однак іноземці побоюються такого нововведення. Наприклад, для лекторів іноземних мов (переважно англійської), які мають «живноствяк», це може стати подальшим бар'єром у без того складному візовому процесі. «В роботі ми чеську мову практично не використовуємо», – каже американець Стерлінг Томсон. «Важливішою мовою у підприємницькій діяльності є англійська», – вважає юристка з України Оксана Різак. «Це – лише прояв недовіри до заявників, – додає Маша Волински з організації «Людина в скруті». – Закордонні абітурієнти складають вступні іспити чеською мовою, і змушувати їх складати ще один іспит – заради візи – є зайвим. Зі зловживанням треба боротися, зосереджуючись на сумнівних навчальних закладах, а не ускладнювати життя усім».

Ярка Синачова

Медично-страхове знуцання обговорюють в уряді

Значна частина іноземців у Чехії змушена сплачувати на два роки наперед 40-60 тисяч чеських крон на одну особу за комерційне медичне страхування. До цього зобов'язує новий закон про перебування іноземців, який вступив у силу на початку цього року. Багато іноземців скаржаться на неефективність цього правила, оскільки страхові компанії часто не мають необхідних угод із медичними установами, або мають чимало винятків, які дозволяють їм не сплачувати за медичні послуги, надані іноземцям чеськими лікарями. Тому пацієнти, які не мають чеського громадянства, часто потрапляють у боргову пастку перед медустановами, навіть маючи страховку. Дискусія про це далеко не здорове явище вийшла на рівень засідань чеського уряду. Міністерство охорони здоров'я ЧР пропонує включити іноземців-підприємців до загальногромадської системи медичного страхування, у яку входять як громадяни ЧР, так і іноземці з постійним проживанням чи робочою візою. На цьому наполягають також громадські організації, які захищають права іноземців, і навіть департамент міграції та притулку МВС Чехії. Але Міністерство фінансів ЧР – проти, бо це, мовляв, принесе чергові видатки із держбюджету. На фінансистів не вплинув навіть аргумент, що іноземні підприємці

включені у загальногромадську систему медстрахування в інших країнах ЄС. Очевидно, що тут добре попрацювали лобісти комерційних медичних страхових компаній, які не хочуть позбутися дуже вигідного бізнесу – іноземні підприємці для них дуже привабливі клієнти, які рідко звертаються до лікаря і добре платять. Доходи комерційних страхових медичних компаній дуже переважають над витратами – у три чотири рази, і обчислюються сумами у сотні мільйонів крон. Комерційну страховку в ЧР змушені купувати біля 100 тисяч іноземців, переважно підприємців та студентів з В'єтнаму, України та Росії. Вона складніша і дорожча, ніж загальногромадська, не завжди діє, скажімо, при ускладнених вагітності та пологах. Більшість іноземців (біля 300 тисяч) має право на загальногромадську страховку.

«Якби кожен із 70 тисяч іноземних підприємців відвів до загальної системи медичного страхування мінімум 1670 чеських крон на місяць, це означало б дохід 1,4 мільярда на рік. Це б покрило витрати на цих підприємців, члени їхніх сімей, а у системі залишилося б ще 400 мільйонів крон. І наша держава менше знуцалася б над іноземцями», – переконаний юрист Павел Чижінські.

Зарплата «нелегалам» стане обов'язковою

Іспит з чеської – не єдине «закручування гайок» іноземцям в ЧР. Як писали «Пороги» вже раніше, планується запровадження умови інвестиції розміром 5 мільйонів крон чеських для майбутніх іноземних підприємців. Також пропонується різке збільшення адміністративного внеску за надання дозволу на постійне проживання («тривалого побиту») – до 1 мільйона крон чеських.

Першим читанням у чеському парламенті пройшов і проєкт закону про працевлаштування, у якому роботодавцям, які влаштовують іноземців нелегально, загрожуватиме штраф розміром 5 мільйонів крон. Такі фірми не матимуть права отримувати будь-яку державну підтримку протягом трьох років, повинні будуть повернути дотації, які отримали протягом року напередодні накладення штрафу. Необхідно буде зберігати копії дозволів на працевлаштування та перебування іноземця в ЧР, трудові угоди із ним, причому навіть мінімум три роки після звільнення іноземця з фірми. Роботодавця змушуватимуть сплачувати нелегально працевлаштованому іноземцеві заборговану зарплату, причому за весь час його роботи.

«Залізна сотня» Олесе Янчука

Варто згадувати забутих героїв...

Текст: Тарас МУРАШКО

У Празі, між площею Вацлава та площею Старого міста, знаходиться «Угорський культурний центр», будинок на Ржезницькій та Мелантріховій вулицях. Українського культурного центру в Празі нема й швидше всього ніколи не буде. Але для активних українців існує доволі цікава можливість взяти в оренду приміщення невеликого кінозалу й запросити громаду на український фільм, який не був би тільки художнім, але також патріотичним. Такі фільми, як правило, транслюються у телебаченні різних країн світу під час Дня Незалежності. Десь три роки тому, у День Незалежності, канал «1+1» показав в ефірі три фільми Олесе Янчука. Через сателітну «тарілку» можна в Чехії дивитись українські канали. Одного дня сателіт зіпсувався, українські програми пропали. Власне, українські програми не пропали, але пропали всі виграші помаранчевої революції. Після такого зайвого програшу «нових» і наступу «старих» набридло далі дивитися українське телебачення. Може, так мало й бути, навіть бляшаний сателіт відмовився від божевільної сварні, яка кожним днем все більше і більше руйнувала дивовижну й велику країну.

Здається, того дня падав у Празі осінній дощ, адже була друга половина листопада 2004-го року. Погода була доволі погана, але все ж таки хотілось побачити останній фільм українського режисера Олесе Янчука – «Залізна сотня». Після дуже тривалої перерви ми були з батьком разом у кіно, сиділи поряд... Кілька років тому я дивився й інший фільм Олесе Янчука. «Нескорений» – про кошового ОУН Романа Шухевича. Тому я більш-менш знав, що можна від режисера очікувати. Всупереч тому, новий фільм Олесе Янчука був приголомшливим, і втриматися від сліз було неможливо. Коли фільм закінчився, і в кінозалі знову включили світло, то третина глядачів, повільно залишаючи свої крісла, мали заплакані очі.

Прощалися з героями України, які, може, вже ніколи не дочекаються справжнього звання «Герой України». Тут сильно впливали емоції. Фільм про невизнаних героїв власної країни. І це просто вражає. Цікаво, що реакції друзів з України були доволі негативними. Трохи у таких реакціях була відчутна заздрість, яку було моїм друзям доволі важко приховувати. Кожний з них був майстром пера, письменником або публіцистом, але жодному з них не вдалося роздобути настільки велику славу, як режисерові Янчуку. Було помітно, що друзі з України здивовані, що я знаю щось про Олесе Янчука. Це був тільки дальший доказ того, що його знають добре, проте моїх друзів не знав майже ніхто.

«Ти знаєш, ці фільми зроблені настільки дешево, що в один момент ти вже не маєш настрою їх далі дивитись», – реакція одного письменника з України, який чим далі тим більше ставав якимось сірим і нецікавим. Здається, від своєї творчості він очікував набагато більше. Берлін, Венеція, Каліфорнія йому ніяк не загрожували. Принаймні цей письменник ще від нікого не отримав запрошення на престижний фестиваль світового кіно. І правдоподібно ніколи не отримає. Так, сцени кривавих боїв зроблені дешево, якщо їх порівняти з радянськими фільмами про Другу світову війну. У фільмі також небагато вояків та небагато воєнної техніки. А самі вибухи гранат схожі на вибухи, які можна кожний підвечір побачити у безкінечній серії австрійських детективів про хороших детективів та ще кращу службову собаку. Отже, виглядають ці вибухи трохи замало переконливо.

Тільки тут можна опонувати: «Але ж не суть у вибухах, техніці й кількості солдатів». Режисер Олесь Янчук насправді дуже приємна й симпатична людина. Пощастило з ним поговорити у ресторані після закінчення фільму, й наступного

дня його відвезти в аеропорт. Розмова йшла про те, наскільки фільм міг потрясти українського глядача у Чехії. Олесь Янчук уважно вслухався у кожну замітку. А в кінці зустрічі разом відверто засміялись, коли Олесь Янчук розказував про історію одного політика, який на зустрічі з митцями звернувся до режисерів, назвавши їх просто «шановними кінематографами». Дуже цікаво, як довго протримуються в українській політиці діячі, які не володіють елементарними знаннями й плутають, наприклад, слова кінематограф і кінорежисер, ветеран і ветеринар, Буковину з Буковелем, Чехію з Чехословаччиною...

Так чи інакше, мені пощастило. Я зміг особисто спілкуватися зі справжнім, українським режисером – Олесем Янчуком.

Сучасне життя важко уявити без страхування.

Страхування гарантує Вам не лише фінансовий, але і моральний захист.
Страхова компанія UNIQA rojišťovna a. s. пропонує різні види страхування: страхування іноземців, страхування життя, страхування майна та відповідальності, автострахування, медичне страхування, страхування подорожуючих за кордон. Проводимо навчання нових страхових агентів та набір співробітників.
Читачам "Порогів" спеціальні знижки.

Контактні особа: Наталія Шульга, тел.: +420 775 570 105, е-майл: natali.sh@seznam.cz

ALM travel international s.r.o.

Екскурсії для туристів у Празі та Чеській Республіці

Контакти: +420-312 241 592, +420-312 684 247, +420-603 807 468

marketings@volny.cz

DROZAVA

MEZINÁRODNÍ LINKOVÁ DOPRAVA МІЖНАРОДНИЙ АВТОБУСНИЙ МАРШРУТ

ТРУСКАВЕЦЬ – ПРАГА – ПЛЗЕНЬ

Бронювання та замовлення квитків:

+380 677 985 899 +380 675 957 851

Відправлення з плат. 4:

Трускавець Пн, Вт, Ср, Чт, Пт, Сб	10 : 30
Дрогобич	11 : 30
Стрий	12 : 00
Львів	13 : 20
Самбір	14 : 30

PLZEŇ – PRAHA – TRUSKAVEC

Rezervace a objednávky jízdenek:

+420 775 300 578 +420 776 162 123

Odjezdy Po, Út, St, Čt, Pá, So:

Plzeň, nástupiště č. 1	11 : 00
Praha, nástupiště č. 6	13 : 00
Hradec Králové, terminál č. 3	15 : 00

www.drozava.cz skype: drozava.cz